

1. Obiekt zabytkowy

WAWEL - KOŚCIÓŁ KATEDRALNY - pw. śś. Wacława i Stanisława bp.

2. Miejscowość

KRAKÓW

3. Wiek XI - XIV - XV - XVI - XVII - XVIII

4. Styl

gotycki

5. Kubatura m³

6. Powierzchnia w m²

a) zabytkowa:

b) użytkowa:

20. Przynależność administracyjna

a) województwo

Kraków

b) powiat

c) gmina

7. Materiał budowlany

Przed zniszczeniem

Po odbudowie

11. Ilość budynków

1

14. Grunty należące do zabytku:

ha

a) ściany

Kam. ceql.

b) sklepienia

ceql.

c) stropy

-

d) wiązania dachu

drewn.

e) krycie dachu

blacha miedz.

12. Ilość kondygnacji

a) ogrody stylowe

13. Użytkowanie wnętrza według ilości:

a) izb mieszkalnych

b) innych pomieszczeń

c) piwnic

b) sady i grunty uprawne

c) lasy

d) wody

e) inne

21. Stacja

Nazwa stacji

Odległość od stacji w km

a) kolejowa

b) autobusowa

22. Właściciel i jego adres

Kapituła krole.

23. Użytkownik i jego adres

24. Inwestor i jego adres

25. Rejestr zabytku Nr

L. AK 100/31

rok 1931

miejsce przechowywania

26. Nazwa księgi hipotecznej

27. Nr hipoteczny

28. Akta

29. Fotografie P. Dworzyński w Wawelu

30. Inwentaryzacja pomiarowa

Wiersze. Odbudowy Moniki we Wawelu

8. Wyposażenie architektoniczne

bogaty wystój arch. gotycki i barokowy.

15. Przeznaczenie pierwotne budynku

Sakralne

16. Użytkowanie w latach ubiegłych

"

17. Użytkowanie obecne

"

18. Nadaje się do użycia na

"

9. Autorzy i data budowy i przebudowy

ok. 1320 rozpocz. budowy, rozbud. ok. poł. XIV w. i w XV w. W XVI-XVII w. przebudowa istniejących, lub wznie. sienie nowych kaplic. Przebudowa na częściowo w 2 poł. XVII w. i w 18. XVIII w. Restauracja kilkakrotnie w XIX w. i gruntownie odnowio-

19. Data, rodzaj i stopień zniszczeń i odbudowy

Data

O P I S

Zniszczenia %

Odbudowa %

VIII.1939 r.

XI.1939 r.

XII.1945 r.

1967

dobry

Dotychczasowa na XIX/XX w.

Z Y X W V U T S R P O N M

31. Szkic sytuacyjny, plan schematyczny, uwagi opisowe, fotografia

Kościół katedralny, gotycki, z licznymi nawarstwieniami renesansowymi, manierystycznymi i barokowymi. Orientowany, o osi rzutu lekko skrzywionej. Murowany z kamienia i cegły, częściowo tynkowany. Trzy nawy, bazylikowy z kryptą pod korpusiem, ambitem i niektórymi kaplicami/kn. ty romańskie, renesansowe i barokowe. Prezbiterium prostokątne, czteroprzęstowe z ambitem; korpus trójprzęstowy, transept nie występujący poza lico naw bocznych. Przy korpusie od pd. i pn. dwie wieże usytuowane niesymetrycznie. Przy nawie i prezbiterium kaplice dostępne od strony wnętrza kościoła, w niektórych wypadkach stanowiące samodzielne budowle, w większości posiadające wspierające ściany boczne /por. karty Kaplic/. Przy pn. ramieniu transeptu wieżyczka ze schodami na strych z XIV w. Przy zakrystii od pn. - skarbiec oraz wieża Zygmuntowska, przy Kaplicy Czartoryskich kapitułarz i biblioteka. Podział między nawowe oraz między prezbiterium a ambitem za pośrednictwem ostrołukowych arkad filarowych. Słupienia gotyckie: krzyżowe, trójkątne rozpięte nad prostokątem, sześciowe; barokowe - krzyżowe z parzystymi gurtami. Żurawiki oraz wsporniki ozdobione. Główna w prezbiterium ostrołukowa z łaskami i maswerkami rekonstr. 1869 r.; w ambicie prostokątne zamknięte półkoliście. Ściany w prezbiter. i transep. w dolnej kondygnacji ciosowe, w górnej kamienne; w nawie - kamienne podzielone gzymsem na dwie kondygn., ze sztukami; w ambicie barokowa kondygn. /górną/ wydzieloną gzymsem rozczłonkowaną pilastrami. Posadzki marmurowe. Elewacje zewn. w większości przestronne kaplicami. Elewacja zach. ciosowa zamknięta trójkątnym szczytem z żebkami. W wejściu barokowy portal 1643; wsch. szczyt ceglany, tynkowany z blendami. Mury nawy ciosowe, transeptu - ceglany, o trójkątnych szczytach z blendami. Przy gotyckiej dolnej części ambitu pozostałości szkarpu - górną /barokową/, tynkowaną, o podziałach ramowych.

Dachy: ponad korpusiem, prezbiterium i ambitem - siódmostożkowy, nad nawami pulpitowe, kryte blachą, miedzianą.

Z Y X W V U T S R P O N M

31. Szkic sytuacyjny, plan schematyczny, uwagi opisowe, fotografia

Historia. Pierwsza katedra wzniesiona ok. 1020 r. /por. karta: "Pierwsza katedra wawelska zw. pw. św. Gereona". Drugi Kościół wzniesiony w l. 1090-1142 /por. karta: "Druga katedra wawelska - krypta św. Leonarda". Rozporządzenie budowy obecnego kościoła katedralnego, jako trzeciego ok. 1320 z wykorzystaniem fragmentów starszych budowli, z inicjatywy bp. Nancera. W I poł. XIV w. wzniesiono prezbiterium i ambit oraz kaplice usytuowane od pn. i pd. między skarpami ambitu. Ok. poł. XV w. wybudowano zach. część drugiej katedry /z wyjątkiem krypty św. Leonarda/ w tryk. pd. i 2 kaplice, a wzniesiono staniem bpa Bodzanty i Karimierza w kaplicę mariańska, przy ambicie, transept i trzynawowy korpus /przed 1346 r./ oraz nadbudowano pd. wieżę Wikaryjską.

W XV w. wzniesiono: pn. wieżę Zegarową, oraz 2 kaplice od zach. dobudowano do zakrystii skarbiec i przebudowano pn. wieżę zamkową na dzwonnice, zw. obecnie Zygmuntowska.

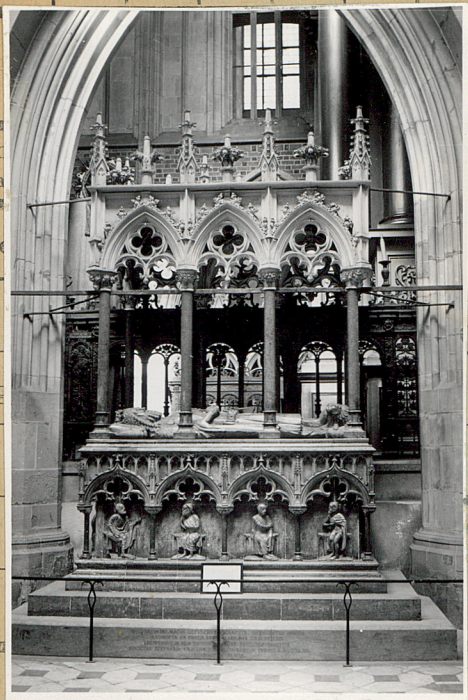
W XVI - XVII w. przebudowa istniejących kaplic lub wzniesienie nowych renesansowych, manierystycznych i barokowych /por. karty Kaplic/. W 2 poł. XVII w. podwyższono z inicjatywy bpa Trebickiego pn. skrzydło ambitu do wysokości prezbiterium /arch. P. Beber?/. W latach 1713-15 podwyższono pd. i wsch. skrzydło ambitu z inicjatywy bpa K. Kurowskiego wg planów Kacpra Bażanki, autora helmu wieży Zegarowej. W 2 poł. XVIII w. przebudowano okna prezbiterium.

Katedra kilkakrotnie restaurowana w XIX w., w latach 1895-1910 gruntownie odnowiona przez S. Odrzywołskiego i Z. Hendla. W 1936 r. odnowiono wieżę Wikaryjską wg prof. A. Szyszkę-Boniusza.

Literatura rebrana w Katalogu Zabytków Kultury t. IV, or. I - Wawel, pod red. J. Śniełkowskiego, w-w 1965.

M N O P R S T U V W X Y Z

L K J I H G F E D C B A Nr

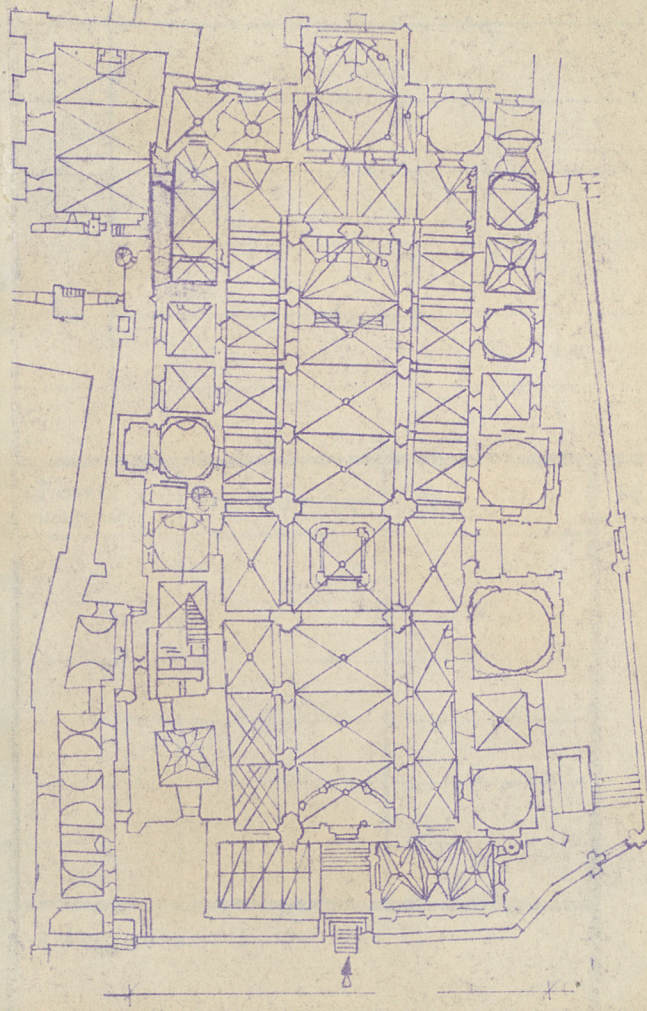

Właściciel i jego adres

Żytkownik i jego adres

32. Przebieg prac konserwatorskich

Rol Wzrost gospodarności

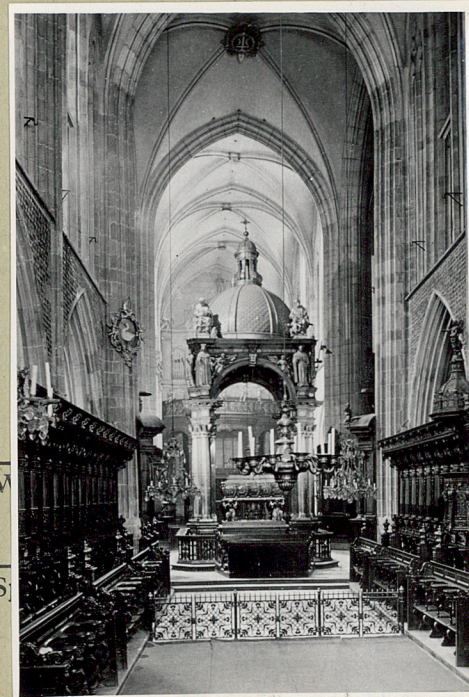

Inspekcje

wywnania
r hipoc-
czny

36. W

37. S

Prz. i architekt z Bielska 1807

Nr

5

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

1. Obiekt zabytkowy

WAWEL - Kościół Katedralny - KAPLICE

2. Miejscowość

KRAKÓW

3. Wiek
XIV - XV - XVII4. Styl gotyk
renesans, barok5. Kubatura m³6. Powierzchnia w m²

a) zabytkowa:

b) użytkowa:

20. Przynależność administracyjna

a) województwo Krakowskie

b) powiat

c) gmina

7. Materiał
budowlany

Przed zniszczeniem

Po odbudowie

11. Ilość budynków

14. Grunty należące do zabytku:

ha

21. Stacja

Nazwa stacji

Odległość
od stacji
w km

a) ściany

kam
cegła

b) sklepienia

cegła

c) stropy

-

d) więzania
dachu

-

e) krycie dachu

blacha

12. Ilość kondygnacji

a) ogrody stylowe

13. Użytkowanie wnętrza
według ilości:

b) sady i grunty uprawne

a) izb mieszkalnych

c) lasy

b) innych pomieszczeń

d) wody

c) piwnic

e) inne

a) kolejowa

b) autobusowa

22. Właściciel i jego adres

8. Wyposażenie architektoniczne

Szereg architektoniczne - gotyckie,
renesansowe oraz barokowe.

15. Przeznaczenie pierwotne budynku

sakralne

16. Użytkowanie w latach ubiegłych

- -

17. Użytkowanie obecne

- -

18. Nadaje się do użycia na

- -

23. Użytkownik i jego adres

24. Inwestor i jego adres

9. Autorzy i data budowy i przebudowy

19. Data, rodzaj i stopień zniszczeń i odbudowy

Data

O P I S

Zniszczenia
%Odbudowa
%

VIII.1939 r.

XI.1939 r.

XII.1945 r.

1964

dobry

25. Rejestr zabytku Nr

rok miejsce przechowywania

26. Nazwa księgi hipotecznej

27. Nr hipoteczny

28. Akta

29. Fotografie P. Włósyński ze Wawelu

30. Inwentaryzacja pomiarowa

Wzrost. Odmowa zaskarżenia, ze Wawelu.

31. Szkic sytuacyjny, plan schematyczny, uwagi opisowe, fotografia

Kaplice otaczające wieżem kościoła dostępne tylko z jego wnętrza, z tej strony ujęte w oświeblone marmurowe portale, przeważnie p. barokowe. Wielokrotnie kaplice składają się z jednej jednostki architektonicznej, wielkość o murach połączonych wspólnymi sąsiednimi kaplicami. Dwie kaplice wzniesione w dołnej kondygnacji, wsi katedrałnych, niektóre wnętrza o jednolitym charakterze stylowym, formy architektoniczne, dekoracje neobarokowe i malarstwo. Inne wystrząsnęły pojęszenie różnych stylów, swadujące o nachodzących zmianach.

Kaplica-mauzoleum św. J. Biskupa - wzniesiona 1628-30 z fundacji bp. M. Szyz i kościoła, wg. proj. J. Trevano jako wolnostojące w kryciu kościoła. Wykonane z marmuru, otwarte z czterech stron arkadami filarowymi, nakryte kopułką.

Kaplice od strony zachodniej: Kaplica p.w. św. Krzyża i Kaplica św. Trójcy (por. Kartę)

Kaplice od strony południowej: Kaplica Sotockich (por. Kartę), Kaplica

Safranców p.w. św. Srebrnego wybudowane o partenie wsi Vikaryjskiej, przebudowane 1420 p. Safranców. Restaurowane 1655, ok. 1765, 1902/3. Kwadratowa, sklepiona krytowa - żebrów. Kaplica Wazów (por. Kartę),

Kaplica Mygminowska (por. Kartę), Kaplica bp. Konarskiego p.w. Bożyci

od P.M. fundowane 1351, skrócone od zach. 1519 pod budowę kaplicy Mygminowskiej 1520 i przebudowane na grobowe bp. Konarskiego. Od-

nowiona po uszkodzeniu 1648. Przebudowana 1727/8 nap. wg. proj. K.

Bariański. Kwadratowa, nakryta sklepieniem krytym 1648. Kaplica

bp. Zachłki p.w. Jana Chr. Fundowana 1350, w XV w. przebudowana

na grobowe A. Mosiechelskiego. Gruntownie przebudowana 1645-50 na

grobowe bp. Zachłki. Restaurowane 1803. Kwadratowa nakryta ko-

pulą na pendentywach. Kaplica Olbrachta p.w. B. Cięża i św. Andrzeja

Pałata 1501 z zach. rzęzi sąsiedniej. Kapl. bp. Żelazskiego, jedynego

bowe J. Olbrachta. Odnowiona po 1781, 1801. Rokokowy, prostokąt-

na, nakryta sklepieniem gładkim z pięciu wotiwkami. Kaplica

bp. A. Żelazskiego (por. Kartę)

Kaplice od strony wschodniej: Kaplica bp. Tomickiego i Kaplica

bp. P. Górnika (por. Kartę) Kaplica Mariacka (por. Kartę)

32. I

Re

33. I

u

F 10

nienie p

34.

↑ 3

↑ 4

↑ 5

35. Uwagi różne literatury Niebrana w ka-
talogu Muzeum Lituki, t. II, w. I-V2
wed. oprac. poś. red. J. Siabrowskiego
w r. 1865.

36. Wypełnił dnia

37. Sprawdzał dnia i w miejscu
Z. Bezdolny 1867

31. Szkic sytuacyjny, plan schematyczny, uwagi opisowe, fotografia

Kaplica od strony południowej dawna Kapl. w Matgornach, obecnie
Kelerysta (po Karle). Kaplica bpa A. Hebrzydowskiego po w. Kos-
my i Janniona. Wzmiesiona w 2. poł. XIV w. frontownie przebudowana
na grobowy bpa A. Hebrzydowskiego 1562/3 przez Jerzego Chłostowicza
Wądołę, zniekształcona przez wzniesienie kopuły w XVIII w. Odnowiona 1809
Renansem, kwadratowa, nakryta sklepieniem krzyżowym. Wzniesienie
od w. i os. otwartowe w drugim stopniu rekonstruowane. Kaplica Skot-
nickich po w. S. Wawynia. Wzmiesiona 1399. Przebudowana w 1. poł. XVIII w.
bertanowana 1830, 1804. Kwadratowa nakryta sklepieniem krzy-
żowym (rekonstruowana 1804 oknem gotyckim od poł. Kaplica dipskich
po w. S. Chłostow. Pierwotna gotycka z 1. poł. XIV. Dwiekrotnie przebudowa
wyższe przez rożnych dipskich na Kapl. grobową: ok. 1634 dla bpa A. Lip-
skiego, 1742 dla kardynała J. A. Lipskiego wg. proj. F. Placidego. Re-
stanowiona 1864. Wzniesiona z dwóch części: poł. - kwadratowej z XVIII w.,
przebudowanej z XVIII i nakrytej kopułą na pendentywach przez
lipskich. - prezbiterium z XVIII w. Kaplica bpa S. Maciejowskiego po
M. B. Smernej, wzmiesiona jako grobowy bpa S. Maciejowskiego ok. poł.
XVII w. na miejscu gotyckiej z 2. poł. XIV w. Odnowiona 1804/5. Renan-
sowa kwadratowa, nakryta kopułą na pendentywach. Od w. i os. okryta
klotha schodowa na trybun i mieszki pstrych Keleryst. D. Kaplica po
S. Michałaj - obecnie nie re. zgodami ob. Kaplica. Wzmiesiona
w 3. os. XII w. przy kopuście Kelerysty romańskiej. Kilkaletnie przebudowa
na: 1458/65 - wycięcie poł. zech. zniekształcona na kaplicę grobową Hiliary z Ro-
gowa i na Markarytę. W 2. poł. XVII w. ponad tymi wzniesienie - wzniesienie
Kapl. w. Jakuba i Klemensa. 1755 - Kosacie kaplica i przeadaptowanie
na nie re. zgodami ob. kaplica wg. proj. D. Pucka. W 1. poł.
XIX w. - Matorenia schodów na Ośrodek muzyczny: 1838 - wypra-
wienie rejonu do grobów Królewskich. Kaplica prezbiterium,
sklepienie kolebkowe z kłębami z 2. poł. XVIII w.

M N O P R S T U V W X Y Z

chnia w
wa:
ależące
y stylot
i grunty

dowy

stracyjna

i stacji

Odległość
od stacji
w km

s

e przechowywania

26. Nazwa księgi hipotecznej

27. Nr hipo-
teczny

28. Akta

29. Fotografie

30. Inwentaryzacja pomiarowa

